

EUREGIO, Enscheder Straße 362, 48599 Gronau

Aan de leden en adviserende leden
van de EUREGIO-raad

Ansprechpartner/Contactpersoon
Christoph Almering

☉ c.almering@euregio.eu

postadres anschrift
Postbus 6008 Postfach 1164
NL-7503 GA D-48572
Enschede Gronau
053-4605151 ☎ 02562 / 702-0
053-4605159 ☎ 02562 / 702-59
info@euregio.nl ☎ info@euregio.de
www.euregio.nl ☎ www.euregio.de

☎ - 24

Vergadering van de EUREGIO-raad d.d. 21 juni 2019

07.06.2019

Geachte dames en heren,

De eerstvolgende vergadering van de EUREGIO-raad, waarvoor wij u
van harte uitnodigen, vindt plaats op

vrijdag 21 juni 2019, 15.30 – ca. 18:00 uur

**bij NINO Hochbau, Manz-Saal,
NINO Allee 11, 48529 Nordhorn**

<https://nino-hochbau.de>

De **fractievergaderingen** beginnen om **14.00 uur** in de volgende ruimten:

CDA / CDU: Kamer NINO
PvdA / SPD: Kamer Povel
Fractie Zonder Grenzen: Kamer Rawe

Volksbank Gronau-Ahaus eG
IBAN: DE04 4016 4024 0114 6116 00
BIC: GENODEM1GRN
Bank Nederlandse Gemeenten
IBAN: NL89 BNGH 0285 1663 36
BIC: BNGHNL2G

Van **15:00 – 15:30 uur** wordt er een kleine lunch geserveerd in Café NINO.

In de bijlage ontvangt u de agenda met toelichting voor deze vergadering.

Vorsitzender / voorzitter:
mr. drs. R.G. Welten
Geschäftsführer / directeur bestuurder:
Christoph Almering
Deutsch-niederländischer Zweckverband
Niederlands-Duitse
Gemeenschappelijke regeling
Umsatzsteuer-ID: DE 815593444

Met vriendelijke groeten,

Rob Welten
Voorzitter

AGENDA

**voor de vergadering van de EUREGIO-raad
d.d. 21 juni 2019 in Nordhorn**

- 1: Opening en begroeting**
 - *Goedkeuring van de agenda*

- 2: Goedkeuring van het verslag van de vergadering van
de EUREGIO-raad d.d. 22 maart 2019**

- 3: Mededelingen**
 - a) *EUREGIO-ambassadeurs*
 - b) *Terugkoppeling "Grenslandconferentie" d.d. 09-05-2019*
 - c) *Stand van zaken viering 75 jaar vrijheid*
 - d) *Bezoek Minister Laumann d.d. 17-04-2019*
 - e) *Stand van zaken "Bereikbaarheid via lucht"*
 - f) *Stand van zaken Urban Air Mobility*

- 4: Presentatie "Gesundheitsregion EUREGIO"**

- 5: Dagelijks Bestuur**
 - a) **Bericht vanuit het Dagelijks Bestuur**
 - b) **Vragen en suggesties uit de fracties**

- 6: Bericht uit de commissievergaderingen**

- 7: Voortgang Strategie EUREGIO 2030**

- 8: Stand van zaken Memorandum Landrätekonferenz**

- 9: Euregiorail**

- 10: Europese week van de regio's en steden 2019**

- 11: Stand van zaken uitvoering Grenztafel**

- 12: Stand van zaken financiering GrensInfoPunten**

- 13: Transport en opslag kernafval Ahaus**
- 14: INTERREG V A**
- a) *Stand van zaken algemeen*
 - b) *Overzicht van de vergaderdata van de gremia*
 - c) *Overzicht van de aangevraagde projecten*
- 15: Advisering INTERREG V-projecten**
- a. *“Health (Pro) Fit”*
 - b. *” Kanalallee Denekamp-Nordhorn”*
 - c. *“Tumorceldetectie in lymfeknoopmetastasen“*
 - d. *“iPro-N Continued”*
- 16: Deelprojecten uit het INTERREG V Kaderproject voor de EUREGIO**
- a) *Advisering intensieve samenwerkingsprojecten*
 - 1. *Nooit weer – Nie wieder*
 - 2. *Samen de cultuur versterken*
 - b) *Toegekende aanvragen tot 5.000 €*
 - 1. *20 op een rei*
 - 2. *Euregio Festival Orchestra*
 - 3. *Frieden, Freiheit über Grenzen*
 - c) *Stand van zaken Kaderproject*
 - d) *Stand van zaken uitputting middelen Kaderproject*
 - e) *Evenementen i.h.k. van goedgekeurde projecten*
- 17: INTERREG VI**
- 18: Rondvraag**

1 Opening en begroeting

- *Goedkeuring van de agenda*

Besluitvoorstel:

Goedkeuring.

**2. Goedkeuring van het verslag van de vergadering van de
EUREGIO-raad d.d. 22 maart 2019**

Het verslag van de vergadering treft u als **bijlage** aan.

Besluitvoorstel:

Goedkeuring van het verslag.

3: Mededelingen

a) EUREGIO-ambassadeurs

Zoals eerder al is uiteengezet bij de presentatie van de communicatiestrategie als onderdeel van de totale strategie EUREGIO 2030 willen we aan alle leden van de EUREGIO-gremia nadrukkelijker de rol van EUREGIO-ambassadeur toekennen. Op dit moment werkt de afdeling Voorlichting op het EUREGIO-secretariaat een concept uit voor de EUREGIO-actoren waaruit moet blijken hoe zij hun rol als ambassadeur van de EUREGIO kunnen vervullen en invullen. Doel is met name dat de individuele actoren in hun publieke optreden het thema van de grensoverschrijdende samenwerking en de betekenis van de EUREGIO sterker benadrukken, net als hun specifieke rol en activiteiten binnen de EUREGIO. Hierbij is het belangrijk dat bij de boodschap zelf (taken, doelen en de meerwaarde van de EUREGIO) dezelfde, uniforme lijn wordt gevolgd. Er moet een leidraad worden ontwikkeld die aan alle leden van de EUREGIO-gremia ter hand zal worden gesteld. Bovendien moet de nieuwe website van de EUREGIO, die dit jaar nog moet worden gemaakt, modulaire, speciaal op de ambassadeurs toegesneden informatie bevatten die al naar gelang de doelgroep kan worden gebruikt. Zo moet het publiek via de ambassadeurs sterker doordrongen raken van de werkzaamheden en meerwaarde van de EUREGIO.

Verder werkt het secretariaat op dit moment aan een concept om 'echte' c.q. officiële EUREGIO-ambassadeurs in te zetten. Het is voorstelbaar dat een overzichtelijk aantal personen van naam een dergelijke positie vrijwillig zou kunnen bekleden en er invulling aan zou kunnen geven.

Daarnaast denkt het secretariaat na over de vraag hoe je jonge mensen (beter) bij de EUREGIO-activiteiten kunt betrekken. Het streven is om jonge mensen als EUREGIO-spreekbuis voor de doelgroep van hun leeftijdgenoten te winnen en kinderen en jongeren op die manier enthousiast te maken voor grensoverschrijdende samenwerking. Maar hiervoor bestaat nog geen concreet concept.

b) Terugkoppeling "Grenslanconferentie" d.d. 09-05-2019

Samen met de Euregio Rijn-Maas-Noord was gemeente Venlo op 9 mei jl. gastheer van de eerste Grenslanconferentie tussen Noordrijn-Westfalen en Nederland. Ruim 300 genodigden namen aan de conferentie deel, waaronder ook bestuurders en andere stakeholders uit onze EUREGIO. Tot de Grenslanconferentie is besloten door minister

Holthoff-Pförtner en staatssecretaris Knops tijdens de eerste regeringsdialoog tussen Noordrijn-Westfalen en Nederland op 19 november 2018, op basis van de uitgevoerde verkenning door Commissaris van de Koning Bovens en minister Holthoff-Pförtner. Dit met als doel de grensoverschrijdende samenwerking voor het gehele grensgebied van Noordrijn-Westfalen en Nederland te bespreken en te komen tot een Grensland-agenda met thematische prioriteiten voor de verdere samenwerking.

Tijdens het plenaire gedeelte vond er een presentatie plaats van de tot nu toe bereikte resultaten aan de Duits-Nederlandse grens. Als een van de hoogtepunten werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de GrensInfoPunten ondertekend waarin de GIPs de afspraken voor de komende jaren vastlegden (zie agendapunt 17). Namens het GIP EUREGIO tekende de heer Rob Welten. Ook het financieringsarrangement van de GIPs vanaf 2021 zoals dat nu wordt nagestreefd werd gepresenteerd. Verder werd het startschot gegeven voor een gezamenlijke impuls aan uitwisselingsprojecten voor jongeren.

Tijdens drie workshops stonden de volgende thematische prioriteiten centraal: arbeidsmarkt, onderwijs en verkeer/mobiliteit. Vanuit het EUREGIO-secretariaat werd aan deze workshops een actieve bijdrage geleverd in de vorm van een presentatie over de erkenning van diploma's in het beroepsonderwijs door mw Linda Blom en de gespreksleiding van de workshop verkeer/mobiliteit door de heer Christoph Almering. Tijdens de workshops werden de bouwstenen voor de grenslandagenda 2019-2020 voorgesteld en besproken. In drie parallelle informatiesessies ging het over de universitaire samenwerking, grensstatistiek en monitoring (geleid door burgemeester Onno van Veldhuizen) en over de nieuwe governance structuur. Het GrensInfoPunt was vertegenwoordigd met een gezamenlijk stand van de GIPs op de Infomarkt, waaraan vanuit de EUREGIO ook de GrensHoppers en GrensWerk deelnamen. Volgend jaar vindt de grenslandconferentie in Duisburg plaats. Daar zal dan ook voor het eerst de "Grenslandprijs" worden uitgereikt aan een bijzonder grensoverschrijdend initiatief.

c) Stand van zaken viering 75 jaar vrijheid

Het jaar 2020 staat in het teken van 75 jaar vrijheid en vrede. In de Achterhoek worden tal van activiteiten georganiseerd waarbij wordt samengewerkt met zoveel mogelijk inwoners, organisaties én bureaus uit de Duitse grensregio.

Het programma voor de Achterhoek is onderdeel van één van de vijf regioprogramma's van Stichting Gelderland Herdenkt van Provincie Gelderland. Naast de gebruikelijke herdenkings- en vieringsactiviteiten die plaatsvinden, kent het Achterhoekse programma een aantal centrale thema's waar de deelnemende gemeenten aan meedoen. Hiermee wordt de verbinding gemaakt met het heden en de toekomst als het gaat om vrijheid en

vrede. Deze thema's keren onder meer terug in een gezamenlijke brunch op de grens in Dinxperlo-Suderwick in maart 2020.

Deelnemende gemeenten uit de Achterhoek zijn Aalten, Winterswijk, Oost-Gelre, Berkelland, Doetinchem, Oude-IJsselstreek, Montferland en Bronckhorst. Aan Duitse zijde is er intensief contact met de Stadt Bocholt, Stadt Vreden en Stadt Emmerich. Dit aantal zal naar alle waarschijnlijkheid nog verder worden uitgebreid.

Het organisatiecomité van 75 Jaar Vrijheid heeft logischerwijs ook contact gelegd met de Euregio Rijn-Waal en de EUREGIO. Hierbij wordt niet alleen naar financiële, maar ook ideële c.q. inhoudelijke bijdrages gekeken.

d) Bezoek Minister Laumann d.d. 17-04-2019

Op 17 april j.l. bracht minister Laumann een kort werkbezoek aan de EUREGIO. Voor een verslag van het – door alle zijden positief gewaardeerde - bezoek wordt gebruik gemaakt van het persbericht, dat na afloop van het bezoek door de EUREGIO werd gepubliceerd:

Op woensdag 17 april j.l. bezocht de heer Karl-Josef Laumann, minister van werkgelegenheid, gezondheid en sociale zaken van de deelstaat Noordrijn-Westfalen de EUREGIO. Het bezoek vond plaats bij GrensWerk, het grensoverschrijdend informatie- en competentiecentrum in het gebouw van de Agentur für Arbeit in Gronau. De minister werd verwelkomd door EUREGIO-voorzitter Rob Welten, directeur-bestuurder Christoph Almering en de projectleiders. Hij informeerde zich vervolgens over de huidige uitdagingen binnen het EUREGIO-gebied, over de samenwerking en toekomstige financiering van de GrensInfoPunten (GIP) vanaf januari 2021 en over de werkzaamheden van het pilootproject GrensWerk. GrensWerk is een samenwerking van gemeente Enschede, Werkplein Twente, UWV, de Agenturen für Arbeit Coesfeld, Nordhorn en Rheine en de EUREGIO. Onder één dak geven de deskundigen van de deelnemende instellingen informatie en advies over alle aspecten van de grensoverschrijdende arbeids- en opleidingsmarkt. Zij ontwikkelen ideeën en individuele oplossingen voor werknemers en werkgevers om de kansen van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt te benutten.

"In het verleden waren grensregio's minder ontwikkeld vanwege hun perifere ligging. Vandaag ziet het er anders uit. De regio doet het goed - ook dankzij Europa en de EUREGIO," zei minister Laumann tijdens zijn bezoek. Met betrekking tot de GrensInfoPunten en de grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling GrensWerk voegde de

minister daaraan toe: "Persoonlijk advies voor grensgangers is noodzakelijk. Geen enkele app kan dit vervangen".

Minister Laumann nam ter plekke deel aan een gesprek met een jonge Nederlandse werknemer die een baan in Duitsland wil aannemen. De kwaliteit van het advies overtuigde de minister. EUREGIO-directeur-bestuurder Christoph Almering: "De verdere ontwikkeling van de kwaliteit van ons advies en de standaardisering van de adviesdiensten in alle GrensInfoPunten aan de Duits-Nederlandse grens zijn belangrijke doelen, die wij voor ogen hebben en samen met de andere GrensInfoPunten nastreven".

Naast de arbeidsmarkt kwamen ook het INTERREG-subsidieprogramma en de onderwerpen vervoer en mobiliteit ter sprake. EUREGIO-voorzitter Rob Welten benadrukte hoe belangrijk het voor de ontwikkeling van de Europese grensregio's is dat ook de volgende subsidiefase van INTERREG van uitgebreide financiële middelen wordt voorzien. De EUREGIO is bezorgd over de discussies rondom een mogelijk kleinere omvang van het programmagebied.

e) Stand van zaken "Bereikbaarheid via lucht"

Het samenvattende eindrapport alsmede de gedetailleerde rapporten over de afzonderlijke werkpakketten zijn sinds begin april beschikbaar en worden op dit moment nog vertaald of zijn onderdeel van de laatste overleggronde met de projectpartners. Een (digitale) brochure die de essentiële kennis en aanbevelingen van het onderzoek in beknopte vorm zal weergeven, wordt op dit moment samengesteld.

Op donderdag 13 juni 2019 vindt in Space53 in Enschede de afsluitende conferentie plaats, die de hele dag duurt. Hier worden 's morgens de onderzoeksresultaten door de 'aannemers' gepresenteerd en besproken. 's Middags worden, voortbordurend op de uitgevoerde scenario-analyse, actuele trends en ontwikkelingen in het luchtverkeer aanschouwelijk gemaakt.

f) Stand van zaken Urban Air Mobility

Eerder is in de EUREGIO-raad gesproken over het Urban Air Mobility (UAM) initiatief. De steden Münster en Enschede hebben zich aangesloten bij een Letter of Intent om verdere activiteiten op het gebied van UAM te ontwikkelen en het streven is daarbij om met name te kijken naar toepassingen op het gebied van veiligheid. Drones voor dit doel kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt door reddingsdiensten, politie of brandweer.

Om verdere stappen te kunnen zetten, moet echter worden gewacht op de totstandbrenging van een rechtskader door de EU, dat vervolgens in nationaal recht moet worden omgezet. Óp 6 mei jl. heeft in Brussel een bijeenkomst plaatsgevonden met verantwoordelijk Eurocommissaris Violetta Bulc (transport). Namens het EUREGIO-gebied, maar ook de andere grensregio's die zijn betrokken bij het UAM-initiatief, heeft de heer Rob Welten (EUREGIO-voorzitter) gepleit voor extra aandacht voor specifieke problemen en uitdagingen die ontstaan bij grensoverschrijdende toepassingen van drones. De toenemende inzet van drones leidt in zijn algemeenheid tot problemen en uitdagingen, maar deze gelden in nog grotere mate voor grensregio's. UAM biedt een mooie kans om deze in beeld te brengen en waar mogelijk op te lossen. Het mogelijk maken van grensoverschrijdende UAM projecten bevordert daarbij de integratie van de EU.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

4: **Presentatie “Gesundheitsregion EUREGIO”**

Presentatie
“Gesundheitsregion EUREGIO”
door Thomas Nerlinger, Geschäftsführer
Gesundheitsregion EUREGIO

- 5: Dagelijks Bestuur**
- a) Bericht vanuit het Dagelijks Bestuur**
 - b) Vragen en suggesties uit de fracties**

6: Bericht uit de commissievergaderingen

De commissievoorzitters geven een mondeling bericht ter vergadering.

7: Voortgang Strategie EUREGIO 2030

De hoofdstukken 1 + 2 werden besproken tijdens de vorige vergadering. Deze zijn de afgelopen maanden herschreven en verbeterd met de inbreng van de EUREGIO-gremia.

Voor hoofdstuk 3 + 4 zijn (naast de inbreng van de commissies van het voorgaande jaar) in de afgelopen weken werkbijeenkomsten met alle EUREGIO-medewerkers gehouden. Hun inbreng wordt momenteel gesorteerd en zal de komende weken worden verwerkt. Om de uniformiteit van de verschillende hoofdstukken van het strategiedocument te bevorderen en alle commissieleden erbij te betrekken, zal op 17 oktober a.s. opnieuw een overkoepelende commissievergadering plaatsvinden. Hiervoor worden dit keer ook de leden van de EUREGIO-raad uitgenodigd. De bijeenkomst zal zich uitsluitend richten op de strategie 2030. De Save-the-Date is onlangs verstuurd.

Op basis van het besluit van de Dagelijks Bestuursvergadering op 07-03-2019 om de afdeling bestuurskunde van de Universiteit Twente in te schakelen voor het schrijven van hoofdstuk 5 "Monitoring en Evaluatie", hebben de afgelopen weken voorbereidende gesprekken tussen het secretariaat en de UT plaatsgevonden. In het kader van deze besprekingen werd overeengekomen om een workshop te organiseren met enkele leden van het secretariaat en diverse leden van de gremia.

Besluitvoorstel:

Discussie.

8: Stand van zaken Memorandum Landrätekonzferenz

Na de ondertekening van het memorandum in december 2018 in Warendorf is de werkgroep op 8 april jl. voor het eerst weer bijeen geweest om de inhoudelijke zwaartepunten op basis van bevoegdheden en verantwoordelijkheden te verdelen. In de daaropvolgende vergadering van de werkgroep op 4 juni werden de uitgewerkte voorstellen en de verdeling van de bevoegdheden besproken. Sommige themagebieden moeten wat de verantwoordelijkheden betreft nog worden ingevuld.

Om de werkzaamheden in de toekomst efficiënt te organiseren, moet een coördinatiegroep in het leven worden geroepen die de processen begeleidt en de relaties tussen de actoren onderhoudt. Momenteel is het EUREGIO-secretariaat bezig een INTERREG-aanvraag te formuleren teneinde de middelen voor deze samenwerking te financieren en vaart achter de werkzaamheden te zetten. De inhoud van de aanvraag werd in de vergadering van de werkgroep op 4 juni kortgesloten. Het project moet tot en met 22 juni 2022 lopen.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

9: Euregiorail

Het grensoverschrijdende stedennetwerk MONT en de EUREGIO ondertekenden op 16 november 2017 een Letter of Intent en stelden zich daarmee tot doel de Duits-Nederlandse bereikbaarheid van de grensregio op alle modaliteiten te verbeteren. Daarbij gaat het onder andere om de bereikbaarheid van de EUREGIO via weg (ontsluiting A35-N35 en A1), water (o.a. verruiming Twentekanaal), lucht (ontsluiting FMO, inzet van drones) en spoor.

Met name de grensoverschrijdende ambities op het gebied van spoormobiliteit liggen hoog. In de afgelopen 17 jaar is het aantal passagiers op de verbinding Münster-Enschede gestegen van 4.000 naar 10.000 per dag. De directe verbinding vanuit Münster via Enschede naar Zwolle levert potentieel jaarlijks circa 75.000 extra reizigers op. Niet alleen dit traject, maar ook de regionale verbinding Dortmund-Enschede en de nationale verbinding Amsterdam-Berlijn zijn van grote betekenis als het gaat om een goed bereikbare EUREGIO. Dit is onder meer aangetoond in het reeds afgeronde INTERREG V A-project 'Spoorregio'. De wens en urgentie om een structurele, effectieve Nederlands-Duitse samenwerkingsstructuur op te bouwen zijn daarom groot.

Ondanks het feit dat er binnen het EUREGIO-gebied reeds geruime tijd wordt samengewerkt als het gaat om grensoverschrijdende (spoor-)mobiliteit, moet worden geconstateerd dat er nog geen sprake is van breed gedeelde beleidsuitgangspunten, gestructureerde inhoudelijke afstemming of van een gecoördineerde lobby. Een eerste analyse leert dat Nederlandse en Duitse partijen elkaar nog in onvoldoende mate op eigen initiatief vinden. Daarnaast is sprake van een fragmentatie van initiatieven en onderlinge afspraken die een effectieve en efficiënte omzetting van de ambities in de weg staan. Het project EUREGIO-Rail beoogt deze efficiëntieslag te slaan en kent 3 doelstellingen:

1. impuls geven aan de Nederlands-Duitse samenwerking op het gebied van bereikbaarheid per spoor door het verbinden van stakeholders in en buiten de EUREGIO
2. initiëren van de gezamenlijke, EUREGIONale lobby met betrekking tot de bereikbaarheid van de grensregio per spoor
3. invulling geven aan de specifieke wens tot optimalisering van het tracé Münster-Enschede-Zwolle

De voorbereidingen voor het project zijn goed gevorderd en de bijbehorende INTERREG V A-aanvraag is inmiddels ingediend. De EUREGIO zal als leadpartner optreden, de provincie Overijssel en het “Zweckverband Schienenpersonennahverkehr Münsterland” (ZVM) zijn projectpartners. De conceptaanvraag zal eind juni 2019 in een eerste ROV-vergadering besproken worden. Het streven is om de aanvraag in het najaar van 2019 goedgekeurd te krijgen om vervolgens begin 2020 te kunnen starten met projectactiviteiten. De projectlooptijd is voorzien tot en met mei 2022.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

10: Europese week van de regio's en steden 2019

De EWRC 2019 vindt dit jaar plaats van maandag 7 tot en met woensdag 9 oktober. Regio Achterhoek / 8RHK Ambassadeurs en Regio Twente nemen jaarlijks deel aan de EWRC en werken dit jaar nauw samen met de EUREGIO in de vormgeving van een grensoverschrijdend programma, waar zowel Nederlandse als Duitse bestuurders / ambtenaren aan kunnen deelnemen.

Inmiddels hebben enkele besprekingen tussen Twente, Achterhoek en EUREGIO plaatsgevonden en is besloten om op dinsdag 8 oktober 2019 een gezamenlijk themadiner te organiseren m.b.t. grensoverschrijdende samenwerking, gevolgd door een inhoudelijk programma op dinsdag 9 oktober 2019. Ook zal EUREGIO een lobbygesprek organiseren in het kader van EUREGIO-Rail en de hiervoor benodigde CEF-revisie.

Als inhoudelijke leidraad voor zowel het themadiner als het programma op dag 2 is gekozen voor de overkoepelende strategie EUREGIO 2030, die de thema's uit zowel het Memorandum Oost Nederland – Münsterland, de samenwerkingsagenda Achterhoek-Kreis Borken en MONT strategie omvat. De bedoeling is om tijdens het diner niet teveel op inhoud in te gaan, en de overweging is om met name een blik te werpen op de wijze waarop in de EUREGIO actueel wordt samengewerkt en hiervoor 1 of 2 keynote sprekers uit te nodigen. Mogelijk zal een vertegenwoordiger uit een andere Europese grensregio reflecteren en een interessante spiegel voorhouden.

Voor het programma op 9 oktober is een inhoudelijke verdieping voorzien. Daarbij wordt actueel gekeken naar (lobby-)thema's waarvoor de EU / Brussel van toegevoegde waarde zijn. Ook zal er aandacht kunnen worden besteed aan het INTERREG VI-programma. Nederlandse en Duitse bestuurders / deelnemers worden uitgenodigd, alsmede EU-vertegenwoordigers passend bij de te bespreken thema's.

Regio Twente en 8RHK Ambassadeurs hebben inmiddels save-the-dates naar de betrokken Nederlandse bestuurders verstuurd. EUREGIO heeft de Duitse zijde benaderd en geïnformeerd via de (Land)Kreise en het Dagelijks Bestuur. Vooral nog wordt verwacht dat er ca. 20 Duitse bestuurders zullen deelnemen.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

11: Stand van zaken uitvoering Grenztafel

Tijdens de EUREGIO Youth Battle van november jl. won het projectidee "Grenztafel". Het idee achter deze titel is om op een nazomerse dag de grens bij het EUREGIO-secretariaat voor een namiddag te sluiten en burgers uit het grensgebied uit te nodigen voor een Duits-Nederlands foodfestival met een aanvullend programma voor het hele gezin.

Sinds afgelopen november hebben er vijf projectgroepvergaderingen plaatsgevonden met de jeugdgroep en de EUREGIO om het idee verder te ontwikkelen en te concretiseren. De 10 man sterke groep is inmiddels opgedeeld in verschillende kleinere subgroepen (organisatie/financieringen, marketing, etc.) en werkt momenteel aan een kostenplan en een planning voor de voorbereiding van het evenement, dat op zaterdag 21 september 2019 in de buurt van het EUREGIO-secretariaat zal plaatsvinden. Hiervoor is al contact opgenomen met verschillende standeigenaren, verhuurbedrijven etc. Tevens is contact gezocht met vergunninggevende instanties en gesproken over de haalbaarheid van het idee. Helaas is een evenement op de straat niet mogelijk. Er worden nu alternatieven bedacht.

Intussen heeft het secretariaat het evenement besproken met diverse externe stakeholders en zal het, waar nodig, de groep in contact brengen met de stakeholders met het oog op het bundelen van middelen en efficiëntie. De EUREGIO ondersteunt de jeugdgroep ook bij het verwerven van meer financiële middelen en heeft extra middelen bij de Bezirksregierung Münster kunnen werven.

Tijdens de vergadering zal er een presentatie worden gegeven door de jeugdgroep.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

12: Stand van zaken financiering GrensInfoPunten

Momenteel kan er van uit worden gegaan dat de Nederlandse en Duitse zijde vanaf 2021 elk 50% van de kosten van de GrensInfoPunten gaan dragen. Op nationaal niveau wordt de verdeling aan Nederlandse zijde 50% Rijk - 25% provincie - 25% regio's+gemeentes; aan de Duitse zijde 75% deelstaat - 25% regio's+gemeentes. In de **bijlage** is een overzicht opgenomen van de geplande verdeling van de kosten van het GIP EUREGIO ter hoogte van € 551.000 op jaarbasis (stand mei 2019).

Anders dan oorspronkelijk gepland, werd van de GrensInfoPunten en de financierende partners verwacht, dat zij het regionale "financieringsarrangement" al in mei/juni 2019 hebben voorliggen. Dit hield verband met de grenslandconferentie op 9 mei 2019 (presentatie van het financieringsarrangement, zie agendapunt 3 b) en de ondertekening van het convenant met de Nederlandse partners, die oorspronkelijk voor 17 juni was gepland.

De EUREGIO wijst erop dat de toezeggingen van deelstaten, regio's, Kreise en gemeenten pas in 2020 definitief kunnen worden gemaakt in samenhang met de begrotingsvoorbereidingen voor 2021. In 2019 kunnen dus slechts intentieverklaringen worden voorgelegd, waardoor een zeker financieel risico ontstaat.

Onderstaand wordt op de stand van zaken *per medio mei 2019* op nationaal en regionaal niveau ingegaan.

Nationale financiering

Aan Nederlandse zijde streeft het Nederlandse ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) ernaar de afspraken zo spoedig mogelijk (september 2019?) in een convenant vast te leggen in bijzijn van Staatssecretaris Van Ark. Het concept-convenant wordt door SZW voorbereid en telkens ter afstemming aan de Nederlandse partners voorgelegd.

Aan Duitse zijde heeft de deelstaat NRW (Staatskanzlei) reeds een toezegging gedaan, die nog nader moet worden geformaliseerd. Nedersaksen heeft zich formeel nog niet gepositioneerd.

Regionale financiering

Nederland:

De intentieverklaring van de Regio Achterhoek ligt voor. De intentieverklaringen van de Regio Twente en de gemeente Hardenberg zijn in voorbereiding.

De Provincies Overijssel en Gelderland bereiden eveneens intentieverklaringen voor.

Duitsland:

De intentieverklaring van de Kreis Borken, de Landkreis Grafschaft Bentheim en de Kreis Steinfurt liggen voor. De Landkreis Emsland kan zich pas positioneren als duidelijk wordt welk financieringsarrangement er in het noordelijk deel van Nederland (Eems Dollard Regio) wordt ontwikkeld.

Samenwerkingsplan GrensInfoPunten

Als voorwaarde voor de goedkeuring van de INTERREG V A-projecten voor de GrensInfoPunten aan de Duits-Nederlandse grens tot eind 2020 moest in maart j.l. een samenwerkingsplan aan de resp. regionale INTERREG-stuurgroepen worden voorgelegd. De GrensInfoPunten hebben de uitvoering van dit plan op 9 mei 2019 in het kader van de Grenslandconferentie in een samenwerkingsovereenkomst bekrachtigd.

Beide documenten zijn bijgevoegd.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

13: Transport en opslag kernafval Ahaus

In de laatste vergadering van de EUREGIO-raad werd het besluit van de EUREGIO-commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling toegelicht dat de EUREGIO zo mogelijk een positie als bedoeld in de al aangenomen resoluties over het thema 'Transport en opslag van kernafval in Ahaus' moet innemen.

De EUREGIO heeft vervolgens een concept-resolutie opgesteld en ten behoeve van de bespreking ervan vóór de laatste bijeenkomst van de Raad aan de fracties gepresenteerd.

De Raad nam het besluit om het thema nogmaals grondiger in de fracties te behandelen. Vanuit de fracties werden er tijdens de vergadering verschillende redenen genoemd om zich nogmaals intensiever met dit thema bezig te houden voordat er een resolutie wordt aangenomen of voordat er een andere beslissing valt. Over de concept-resolutie zelf wilde men daarom in eerste instantie nog geen besluit nemen. Zo werd onder meer opgemerkt dat het belang en de inhoudelijke complexiteit van het thema nader overleg vereist. De meningen liepen uiteen over de vraag of het thema alleen voor de situatie in Ahaus of in een breder verband moet worden behandeld. Binnen de fracties moet voorafgaand aan de bijeenkomst van de Raad in Nordhorn nogmaals worden overlegd in hoeverre de EUREGIO al dan niet het passende gremium voor een dergelijke resolutie is.

Het EUREGIO-secretariaat heeft ten behoeve van het voorafgaande overleg de actuele situatie in Ahaus samengevat in een document dat het met het stadsbestuur inhoudelijk heeft afgestemd. Dit document zal aan de leden van de Raad worden verstrekt.

In deze bijeenkomst in juni moet dan de vraag worden besproken of, en zo ja, in welke vorm de EUREGIO een positie moet innemen, waarna hierover een besluit moet volgen.

Besluitvoorstel:

Besluitvorming na discussie in de Raad.

14: INTERREG V A
a. Stand van zaken algemeen

In de 14 vergaderingen van de INTERREG V-Stuurgroep EUREGIO vanaf begin 2015 zijn tot nu toe in totaal 46 projecten goedgekeurd. Door deze projecten zijn de INTERREG-middelen als volgt gereserveerd.

INTERREG-Reservering van EU-middelen (Stand 06-06-2019)

Prioriteit	EU - toewijzing	Reservering EU-middelen	
		Abs.	%
Prioriteit I Strategische initiatieven (EDR/EUR/ERW/ermn)	€ 104,42 mln.	€ 104,40 mln.	99,99 %
Prioriteit I overige sectoren * EUREGIO	€ 9,14 mln.	€ 7,93 mln. *	86,83 %
Prioriteit II EUREGIO	€ 21,32 mln.	€ 19,59 mln. **	91,87 %

* Het Comité van Toezicht heeft op 02-12-2016 besloten de indicatieve pot voor prioriteit I, "overige sectoren" ook vrij te geven voor strategisch initiatief projecten.

** Voor het project „EurHealth – 1Health“ met een toegekend EU-bedrag van € 2.405.000 stelt de Stuurgroep EUREGIO € 1.130.000 EU-middelen beschikbaar. Dit bedrag is in de weergave van de reservering van EU-middelen voor prioriteit II EUREGIO inbegrepen. Het resterende bedrag wordt beschikbaar gesteld uit het indicatieve prioriteit II – middelenbudget van de Stuurgroepen EDR (€ 1.000.000), Rhein Waal (€ 200.000) en erm (€ 70.000).

b. Overzicht over de vergaderdata van de gremia

De tot nu toe vastgestelde data voor de INTERREG-gremia voor de komende maanden zijn:

1. ROV: 26-06-2019, 26-09-2019
2. IO: 12-06-2019, 09-10-2019
3. Stuurgroep: 27-06-2019, 05-12-2019

c. Overzicht over de aangevraagde projecten

Als **bijlage** ontvangt u een overzicht van de door de Stuurgroep EUREGIO tot nu toe goedgekeurde INTERREG V-projecten evenals de op dit moment voorliggende projectideeën en –concepten.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

15: Advisering INTERREG V-projecten

a) *“Health (Pro) Fit”*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

15: Advisering INTERREG V-projecten

b) *“Kanalallee Denekamp-Nordhorn”*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

15: Advisering INTERREG V-projecten

c) *“Tumorceldetectie in lymfeknoopmetastasen”*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

15: Advisering INTERREG V-projecten

d) *“iPro-N Continued”*

Het projectconcept treft u als **bijlage** aan.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Aanbeveling.

16: Deelprojecten uit het INTERREG V Kaderproject voor de EUREGIO

a) Advisering intensieve samenwerkingsprojecten

Zoals besloten door de EUREGIO-Raad, in overeenstemming met het advies van de commissies en het Dagelijks Bestuur, worden intensieve samenwerkingsprojecten vanaf € 5.000 eerst door de betreffende commissie vakinhoudelijk beoordeeld, voordat ze aan het Dagelijks Bestuur en de EUREGIO-raad worden voorgelegd. Het volgende project werd ingediend:

EUREGIO-commissie “MOZER- Maatschappelijke Ontwikkeling”:

1. Nooit weer – Nie wieder (zie bijlage)

In 2020 is het 75 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog eindigde. De stichting "Nooit weer - Nie wieder" en het klooster Bentlage willen de bevrijding van de nazi-dictatuur herdenken met een eigentijds en voor de huidige generatie geschikt project. Duitse en Nederlandse kunstenaars ontwerpen 60 billboards met betrekking tot het thema nooit weer – nie wieder, die vanaf mei 2020 de steden Delden, Glanerbrug/Gronau en Rheine met elkaar verbinden. Het project zal vergezeld gaan van een educatief programma aan beide zijden van de grens.

2. Samen de cultuur versterken (zie bijlage)

Doel van het project “Samen de cultuur versterken” is het opstellen van een grensoverschrijdende culturele beleidsagenda op regionaal niveau (provincies Gelderland en Overijssel en het werkgebied van het Landschaftsverband Westfalen-Lippe). Op basis van deze gezamenlijk gedefinieerde doelstellingen en taken zal vervolgens een concreet actieplan worden opgesteld en overeengekomen als basis voor het toekomstige grensoverschrijdende cultuurbeleid en de samenwerking tussen de drie betrokken actoren de provincie Gelderland, de provincie Overijssel en het Landschaftsverband Westfalen-Lippe. De stimulering van culturele uitwisseling met het buurland is verankerd in hun cultuurbeleidsconcepten en -strategieën (beleidsplannen). Met het project wordt de samenwerking tussen de drie belangrijke promotors van de regionale cultuur met hun vele verschillende vormen van aanbod duurzaam geïntensiveerd.

Opmerkingen EUREGIO-commissie “MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling” en Dagelijks Bestuur:

Er zijn geen opmerkingen van de commissie “MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling” en het Dagelijks Bestuur.

Besluitvoorstel:

Goedkeuring van de genoemde intensieve samenwerkingsprojecten met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissies en op advies van het Dagelijks Bestuur.

b) Toegekende aanvragen tot 5.000 €

1. 20 op een rei

Het grensoverschrijdende kunstproject, dat gezamenlijk wordt uitgevoerd door de Stichting Het Web Kunstenaarsnetwerk en de Freie Kultur Kommune Bocholt (fKK), heeft tot doel de steden Doetinchem en Bocholt en de gehele EUREGIO als kunst- en cultuurminnende regio te tonen en zo aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers. Van 21 juni 2019 tot 1 november 2019 worden 20 sculpturen tentoongesteld langs de eivormige oude stadsmuur van Doetinchem, geproduceerd door 15 Nederlandse en Duitse kunstenaars en 5 lokale instellingen.

2. Euregio Festival Orchestra

Voor het grensoverschrijdende Euregio Festival Orchestra worden 57 musici tot 25 jaar geselecteerd die afkomstig zijn uit de Duitse en Nederlandse grensregio's en die op een uitstekend niveau spelen (bijv. winnaar van het Prinses Christina Concours of federale winnaar van Jugend Musiziert). Na een gezamenlijke repetitiefase in het klooster Frenswegen in Nordhorn van 14 t/m 22 februari 2019 heeft het grensoverschrijdende orkest op 22 februari in Nordhorn en op 25 februari in Osnabrück concerten gegeven.

3. Frieden, Freiheit über Grenzen

Leerlingen van Pius X College Rijssen en Realschule Am Buchenberg Steinfurt-Borghorst repeteren in het Engels, Nederlands en Duits en treden samen op in hun scholen voor het schoolpubliek. Daarnaast zijn er gezamenlijke voorstellingen gepland in het gemeentehuis, bejaardentehuizen en basisscholen in Rijssen en Steinfurt-Borghorst en bezoeken aan elkaar in de klas om kennis te maken met het schoolsysteem van het buurland.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

c) Stand van zaken Kaderproject

Overzicht informatiebijeenkomsten

Sinds 01-01-2019 t/m 31-03-2019 zijn door de EUREGIO 3 presentaties op bijeenkomsten gegeven, waar ook specifiek op informatie over de mogelijkheden van het Kaderproject is gewezen. In totaal sinds projectbegin 44.

EU-middelen gereserveerd

Tot en met 31-03-2019 hebben een toekenning ontvangen:

- o 431 ontmoetingsprojecten
- o 80 intensievere samenwerkingsprojecten (waarvan 27 projecten tot € 5.000,- EU-subsidie)

Zodoende zijn € 1.531.160,30 subsidiemiddelen toegewezen aan kleine en mini-projecten. Daarvan zijn uitbetaald aan projectaanvragers: € 896.054,15.

	Totale beschikbare subsidie (2015 - 2022)	Toegewezen subsidie (stand 31-03-2019)	Uitbetaalde Subsidie (stand 31-03-2019)
Ontmoetingen (tot € 1.000,- subsidie)	297.000,- €	294.812,02 €	250.595,52 €
Intensievere samenwerkingsprojecten (tot max. € 25.000,- subsidie)	1.300.000,- €	1.236.348,28 €	645.458,63 €
Totaal	1.597.000,- €	1.531.160,30 €	896.054,15 €

Besluitvoorstel:

Kennisname.

d) Stand van zaken uitputting middelen Kaderproject

In de laatste vergadering van de EUREGIO-raad d.d. 22 maart 2019 heeft Christoph Almering verklaard dat het INTERREG-kaderproject voor mini- en kleine projecten heel goed wordt opgepakt. Dit succes heeft echter wel een keerzijde; de middelen zijn al bijna uitgeput. Het Secretariaat moet nu op de rem trappen. Daarom is het online-aanvraagformulier voorlopig van de website gehaald. Er wordt met aanvragers gecorrespondeerd en er vinden persoonlijke gesprekken plaats om de situatie te

verduidelijken, maar er worden tijdelijk geen toezeggingen meer gedaan. Momenteel wordt intensief onderzocht hoe andere middelen voor de verdere ondersteuning van deze grensoverschrijdende initiatieven kunnen worden gegenereerd, hetzij in het kader van het project of als zelfstandige middelen. Voor de resterende looptijd van het project wordt daarnaast een werkwijze overwogen die enerzijds bijdraagt aan meer grip op de nog beschikbare subsidiemiddelen en anderzijds zorgt voor meer transparantie naar aanvragers.

In de bijlage treft u het **memo** aan met mogelijke oplossingsrichtingen. Naar aanleiding van de behandeling van dit memo in de vergadering van de EUREGIO-commissie “MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling” op 20 mei 2019 volgt een mondelinge toelichting ter vergadering.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

e) Overzicht evenementen i.h.k. van goedgekeurde projecten

- Opening van de grensoverschrijdende Grensstenenroute “Van Poal tot Poal” bij de Werthepaal in Enschede op 26 april 2019 door Burgemeester Karola Voß van Ahaus en Jeroen Diepemaat, Wethouder van Enschede
- Afsluitend evenement in het kader van de Internationale viering van de vrijheid op 5 mei 2019 in Winterswijk
- Korenfestival Kampen, 18 mei 2019, van 10.00 tot 18.00 uur in Kampen
- Opening van de tentoonstelling Dansen met de vijand op donderdag 23 mei 2019, 10.00 tot 12.00 uur in de Katharinenkirche, Osnabrück

Besluitvoorstel:

Kennisname.

17: INTERREG VI

Voor de ontwikkeling van het samenwerkingsprogramma INTERREG VI Deutschland-Nederland werd – net als eerder voor de voorbereiding van het INTERREG V-programma – een voorbereidingsgroep in het leven geroepen, bestaande uit:

- MWIDE NRW
- MB Nds
- Ministerie van EZK NL
- 2 vertegenwoordigers van in totaal 8 Nederlandse provincies
- 1 vertegenwoordiger van de 4 Euregio's

De voorbereidingsgroep zal alle aspecten van het INTERREG VI-programma (o.a. structuur, organisatie en inhoud) uitwerken. Om deze taak uit te voeren heeft zij voor de volgende thema's sub-werkgroepen opgericht:

- Werkgroep 'Vereenvoudiging / Projectstructuren', met o.a. de volgende opdracht:
 - ontwikkeling van leesbare en inzichtelijke subsidieregelingen waarmee de mogelijkheden van de EU-verordeningen ten volle worden benut, zonder nationale toevoegingen,
 - ontwikkeling van geschikte projectmodellen.
- Werkgroep 'Versnelling van processen', met o.a. de volgende opdracht:
 - aanvraag – goedkeuring van een project binnen 18 weken,
 - ontwikkeling van versnelde processen gedurende de gehele looptijd van het project.
- Werkgroep 'Digitalisering', met o.a. de volgende opdracht:
 - documentatie en beheer worden volledig digitaal uitgevoerd; er worden geen papieren documenten meer gevraagd.
- Werkgroep 'Strategische initiatieven' (wordt nog op een later tijdstip opgericht)

Onder voorbehoud van goedkeuring van het meerjarige financiële kader 2021-2027 door de lidstaten en met toestemming van het Europees Parlement in de tweede helft van 2019, moet het samenwerkingsprogramma INTERREG VI Deutschland-Nederland voor eind 2019 / begin 2020 staan. Vervolgens wordt het programma ter goedkeuring ingediend bij de Europese Commissie. Het doel is om in 2021 met de concrete uitvoering in het programmagebied Deutschland-Nederland te beginnen.

Actuele problemen binnen het ontwikkelingsproces INTERREG VI zijn:

1. Aanwijzing programmagebied (= gebied waarin de projecten hun werking moeten hebben)

De Europese Commissie streeft ernaar de middelen geconcentreerder in te zetten. Ze stelt daarom een in de toekomst kleiner programmagebied voor, wat door de formulering van art. 4 lid 1 van het concept van de ETS-verordening (2021-2027) tot uiting komt:

In het kader van de grensoverschrijdende samenwerking worden vanuit de EFRE regio's van de Unie op het niveau NUTS 3 aan alle interne en externe landsgrenzen met derde landen of met partnerlanden ondersteund.

In INTERREG VI zullen daarom alleen bestuurlijke districten (Kreise) aan Duitse zijde en COROP-gebieden (= arbeidsmarktregio's) aan Nederlandse zijde met een directe aansluiting op de grens worden ondersteund. Alleen binnen deze gebieden mogen in de ogen van de Europese Commissie de ingezette middelen doeltreffend worden toegepast. In de conceptteksten van de verordening wordt niet gewezen op het feit dat de programma's zelf gebieden voor opname in het programma kunnen voorstellen aan de Europese Commissie. Dit laat onverlet dat projectpartners ook buiten het programmagebied ten behoeve van de uitvoering van een project kunnen worden ingezet.

Mocht art. 4 in deze vorm blijven bestaan, dan zouden ten aanzien van de stuurgroep van de EUREGIO de volgende NUTS 3-gebieden programmagebied zijn:

- Landkreis Grafschaft Bentheim,
- Kreis Borken,
- COROP Noord-Overijssel,
- COROP Twente,
- COROP Achterhoek.

Kreis Steinfurt als niet-direct aangrenzend gebied, waarmee in het verleden door de inzet van de INTERREG-partners rekening kon worden gehouden, zou voor INTERREG VI wegvallen en daarmee dus ook een gebied met veel inwoners voor de berekening van de middelen.

De verdere ontwikkelingen en onderhandelingen op EU-niveau moeten vooralsnog worden afgewacht. Duitsland en Nederland doen momenteel hun uiterste best om een oplossing te vinden waarmee het programmagebied meer gaat omvatten dan de NUTS 3-gebieden die direct aan de grens liggen.

2. Financiële middelen (minder geld dan in INTERREG V)

De Europese Commissie stelt in haar verordeningstekstvoorstellen een budget voor ETZ voor dat naar het zich laat aanzien lager zal uitvallen dan in INTERREG V. In samenhang met het

eventueel wegvallen van verschillende gebieden met relatief veel inwoners (zie boven onder cijfer 1) kan dit negatief voor het INTERREG VI-programma Deutschland-Nederland uitpakken. Ook op dit punt moeten de verdere ontwikkelingen en onderhandelingen op EU-niveau nader worden afgewacht.

Besluitvoorstel:

Kennisname.

18: Rondvraag